

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 7C/38/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612210982
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Puklušová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2013:7612210982.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Darina Puklušová, v právnej veci žalobcov: 1./ Ľ. H., F.. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX Š. Č.. XXX, 2./ G. H., S.. U.Q., F.. XX. X. XXXX, bytom XXX XX Š. Č.. XXX, proti žalovanej: S. H., S.. H., F.. XX. X. XXXX, T. XXX XX Š. Č.. XXX, o vrátenie daru, takto

rozhodol:

Žalobu zamieťa.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobcovia sa svojou žalobou podanou na tunajší súd domáhali vrátenia majetku - nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom darovacej zmluvy uzavretej medzi žalobcami ako darcami a H. H., ich synom, toho času už nebohým a jeho manželkou S. H. - žalovanou. Darovacia zmluva bola uzavretá dňa 26. 3. 2008 na Notárskom úrade JUDr. Ľ. Ondova v Spišskej Novej Vsi a jej vklad bol povolený na Správe katastra v Gelnici pod č. k. XXX/XXXX dňa 20. 4. 2008. Predmetom daru boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v kat. území Š. - dom číslo súpisné č. XXX s príslušenstvom na parc. č. XXX a pozemok parc. č. XXX - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 550 m² v celosti. V bode V. predmetnej zmluvy je uvedené, že obdarovaní zobrali na vedomie, že darcovia sa môžu domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaní budú správať k nim, alebo členom ich rodiny tak, žeby tým hrubo porušovali dobré mravy.

Žalobcovia v odôvodnení návrhu uviedli, že pred spísaním darovacej zmluvy uzavreli s Prvou stavebnou sporiteľňou úverovú zmluvu, na základe ktorej zobrali úver na vyplatenie nehnuteľnosti, ktorá sa potom stala predmetom darovacej zmluvy a ktorú syn aj s manželkou titulom nimi zobraného úveru splácali. Dňa 13. 8. 2010 ich syn H. H. zomrel a od tej doby sa vzťahy s nevestou naštrbili, nakoľko táto prestala splácať úver, následkom čoho im exekútor začal zrážať platby z dôchodku a im neostáva dostatok financií na zabezpečenie základných životných potrieb. Z uvedeného dôvodu sa domáhajú vrátenia daru od žalovanej.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe uviedla, že dar v podobe rodinného domu nebol v skutočnosti darom, nakoľko ona aj s bývalým manželom dom splácali mesačne po 2.600,- Sk, čo žalobcovia aj v žalobe sami uvádzajú. Po smrti manžela sa jej finančná situácia zhoršila, takže dom nemohla splácať. So splátkami započala až vo februári 2011, kedy až do júna 2011 zaplatila žalobcom mesačne po 140,- Eur, v júli, auguste a v decembri 2011 zaplatila po 140,- Eur mesačne, v januári 2012 50,- Eur, v marci 2012 234,- Eur, v apríli 2012 142,- Eur a v máji 2012 284,- Eur. Splátky uhradzovala v roku 2011 v hotovosti priamo do rúk žalobcov a v roku 2012 poštovými poukážkami. K podaniu žaloby tak zaplatila 2.316,- Eur.

Z uvedeného dôvodu a hlavne s prihliadnutím na jej terajšiu finančnú situáciu a jej príjem, navrhovala žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Prevedeným dokazovaním, vypočutím účastníkov konania, za použitia dôkazných listín - darovacej zmluvy č. k. N 93/2008, Nz 12300/2008, NCRis 12198/2008 - V XXX/XXXX, výpisu z LV č. XXX, oznámenia Ústredia Sociálnej poisťovne o vykonávaní zrážok z dôchodku žalobcu, osvedčenia o dedičstve č. k. 6D 147/2010, 8 Dnot 152/2010 - Notárskeho úradu JUDr. Pavla Doriča, PhD., notára v Gelnici, exekučného spisu EX 1123/2010 JUDr. Ľuboša Sidorjáka - súdneho exekútora v Košiciach a platobného rozkazu č. k. 10Rob 510/2009 tunajšieho okresného súdu, vyjadrenie preberateľa pohľadávky Prvej stavebnej sporiteľni - TONE, s. r. o. so sídlom v Rožňave, súd zistil tento skutkový stav:

Dňa 30. 8. 2004 uzavreli žalobcovia v 1. a 2. rade s Prvou stavebnou sporiteľňou úverovú zmluvu - Stavebný medziúver, kde ako ručiteľ vystupoval ich syn H. H., na základe ktorej prevzali úver vo výške 250.000,- Sk. Dňa 2. 7. 2009 Prvá stavebná sporiteľňa odstúpila od predmetnej zmluvy o úvere, nakoľko žalobcovia úver pravidelne nesplácali a žiadala okamžité vrátenie úveru, ktorý bol k 2. 7. 2009 v zostatkovej výške 7.011,16 Eur. Splatnosť tejto pohľadávky bola v lehote 7 dní pod hrozbou exekúcie.

Z výpovede žalobcov a žalovanej súd vzal za preukázané, že žalobcovia prevzali tento úver nie na využitie svojich potrieb, ale za predmetné peniaze zakúpili rodinný dom, toho času zapísaný na LV č. XXX, ktorý potom následne darovali 26. 3. 2008 synovi H. H. a jeho manželke S., rod. H.. Podľa vyššie popísaného osvedčenia o dedičstve po nebohom H. H., ktorý dňa 13. 8. 2010 zomrel, predmetom dedenia bola polovica nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX v kat. území Š., ktorú na základe dedičskej dohody nadobudla S. H., teda žalovaná, bez povinnosti vyplácať ustupujúcich dedičov, deti poručiteľa S. H. a H. H.. Aj druhá polovica predmetnej nehnuteľnosti je vo vlastníctve žalovanej titulom vyporiadania BSM v rámci dedičského konania, teda žalovaná sa stala výlučnou vlastníčkou tejto nehnuteľnosti. Predmetnom dedenia bolo veľké množstvo pohľadávok voči Sociálnej poisťovni, Slovenskej sporiteľni, a. s. a iných veriteľov, pritom podľa bodu V. vymenovaných pasív v dedičstve žalovaná ako dedička po poručiťovi zdedila pohľadávku Prvej stavebnej sporiteľne, a. s. so sídlom v Bratislave, ktorá pozostáva z odstúpeného mimoriadneho medziúveru č. 2400622 502 a 2400622 801 zo dňa 30. 8. 2004 a ktorý bol predmetom vykonateľného platobného rozkazu tunajšieho okresného súdu č. k. 10Rob 510/2009, ktorý sa stal vykonateľný dňa 2. 2. 2010. Celková výška tejto pohľadávky ku dňu smrti poručiťľa bola 7.962,58 Eur, ktorú v polovici nadobudla žalovaná titulom vyporiadania BSM a v polovici titulom dedičskej dohody. Táto pohľadávka teda v celkovej výške prešla titulom dedičského osvedčenia na žalovanú.

Podľa aktuálneho výpisu z LV č. XXX v kat. území Š. (okres Gelnica) súd vzal za preukázané, že titulom predmetného dedičského osvedčenia žalovaná je ku dňu podania žaloby výlučnou vlastníčkou spornej nehnuteľnosti, ktorej vrátenia sa žalobcovia v tomto konaní domáhajú. Na predmetnom LV sú zapísané tarchy, a to Exekučný príkaz EX 1669/2008 z 15. 6. 2009 na vykonanie exekúcie zriadením exekučného záložného práva na spornú nehnuteľnosť súdneho exekútora Mgr. Štefana Marčeka a exekučný príkaz EX 1458/2010 z 24. 11. 2010 na vykonanie exekúcie zriadením exekučného záložného práva na uvedenú spornú nehnuteľnosť súdneho exekútora Mgr. Vladimíra Cipára, pričom oba exekučné príkazy sa vzťahujú na spoluvlastnícky podiel žalovanej v 1/2-ici.

Podľa dôkazného exekučného spisu Exekútorského úradu Košice súdneho exekútora JUDr. Ľuboša Sidorjáka pod č. konania EX 1123/2010 súd vzal za preukázané, že v predmetnej veci bol Prvou stavebnou sporiteľňou, a. s. 4. 6. 2010 podaný návrh na vykonanie exekúcie voči povinným Ľ. I. G. H. a H. H., na základe exekučného titulu - platobného rozkazu tunajšieho okresného súdu pod č. k. 10Rob 510/2009. V predmetnej veci dňa 6. 7. 2010 tunajší súd v konaní č. k. 1Er 394/2010 poveril súdneho exekútora na výkon exekúcie voči označeným povinným. V danej veci bol podaný návrh na zriadenie exekučného záložného práva a bolo vydané upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie na vymoženie pohľadávky zrážkami z iných príjmov (dôchodku) voči povinným v 1. a 2. rade dňa 26. 11. 2010. Podľa oznámenia Ústredia Sociálnej poisťovne v Bratislave z 5. 1. 2011 z dôchodku povinného Ľ. H. od 16. 2. 2011 je mesačne zrážané 89,91 Eur a G. H. od uvedeného dátumu 52,64 Eur. Od februára 2012 je zrážané z dôchodku povinného Ľ. H. mesačne po 93,38 Eur a G. H. mesačne po 54,88 Eur.

Podľa písomného vyjadrenia firmy TONE, s. r. o. so sídlom v Rožňave, ktoré si súd vyžiadal v decembri 2012, bolo zistené, že postupca Prvá stavebná sporiteľňa, a. s. dňa 14. 11. 2012 ako aktuálny veriteľ pohľadávky voči žalobcom v 1. a 2. rade súdu oznámila, že ako aktuálny veriteľ nemá vedomosť o splácaní pohľadávky zrážkami z dôchodku a ani ich predchodca, teda Prvá stavebná sporiteľňa, a. s. neobdržala na pohľadávku od októbra 2011 do októbra 2012 žiadnu úhradu, či už od exekútora, alebo od dlžníkov. Nakoľko exekučný príkaz na zrážku z dôchodku je relatívne mladý (25. 10. 2012), uvedená spoločnosť predpokladá, že exekútor zadržiava prvé úhrady, kým nebude rozhodnuté o zmene účastníka na strane oprávneného. K 13. 12. 2012 však táto spoločnosť neeviduje žiadnu úhradu pohľadávky od povinných a teda ich dlh činí v zmysle návrhu na začatie exekúcie 10.274,18 Eur.

Podľa dôkazného spisu č. k. 1Er 394/2010 súd zistil, že v danej exekučnej veci bola exekúcia pôvodne započatá voči Ľ.Q. H.L., G. H. I. H. H., ako povinným v 1. až 3. rade. V priebehu exekučného konania povinný v 3. rade zomrel a žalovaná sa stala výlučnou dedičkou tejto pohľadávky, a teda v exekučnom konaní vystupuje ako povinná v 3. rade, čoho dôkazom je aj uznesenie č. k. 1Er 394/2010 zo dňa 28. 1. 2013, ktorým bola námietka povinnej v 3. rade proti exekúcii zamietnutá ako nedôvodná. Skutočnosť, že pôvodne poverený súdny exekútor JUDr. Ľuboš Sidorják (21. 5. 2013 súd vyhovel žiadosti oprávneného o zmenu súdneho exekútora a poveril JUDr. Róbert Tutka so sídlom v Rožňave) zatiaľ nerealizoval exekúciu voči žalovanej v 3. rade, ju od tohto exekučného konania neoslobodzuje. Žalovaná je povinnou v 3. rade a teda riadnou účastníčkou predmetného exekučného konania a v budúcnosti nový poverený súdny exekútor je predpoklad, že bude realizovať exekúciu aj voči nej.

Žalobkyňa v 2. rade v účastníckej výpovedi uviedla, že spolu s manželom zobrala úver od Prvej stavebnej sporiteľni, pobočky v Gelnici, avšak aj napriek tomu, že úver bol braný ňou a jej manželom, od počiatku boli rozhodnutí, že tieto peniaze berú pre syna a jeho manželku. Oni sa tak s mladými dohodli. Následne zakúpili dom, ktorý darovacou zmluvou previedli na syna a nevestu, ktorí začali dom obývať a zrekonštruovali ho z vlastných financií. Kým syn žil, pekne sa k ním správal a všetko prebiehalo v poriadku. Platil pôžičku, ktorú oni splácali Prvej stavebnej sporiteľni. Po smrti syna však nastal problém a jej aj manželovi začal exekútor sťahovať zrážky z dôchodku. Z toho dôvodu sa domáha vrátenia daru od nevesty, nakoľko táto prestala im dávať peniaze - splátky za dom.

Žalobca v 1. rade sa k výpovedi svojej manželky pripojil, doplnil, že dom kúpili od pani T., na čo si s manželkou zobrali úver, ktorý teraz on zrážkami z dôchodku spláca. Pôvodná dohoda so synom a nevestou však bola taká, že tieto splátky budú splácať oni. Pod touto podmienkou darovali dom synovi a jeho manželke. Nakoľko nevesta prestala dlh splácať, domáha sa vrátenia daru.

Podľa § 628 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma.

Darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní.

Neplatná je darovacia zmluva, podľa ktorej sa má plniť až po darcovej smrti.

Podľa § 630 Občianskeho zákonníka darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu, alebo k členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

Podľa § 630 Občianskeho zákonníka žalobcom ako darcom vzniká právo domáhať sa vrátenia daru z vyššie citovaných zákonných dôvodov a ak si darca uplatní toto právo, zanikne právny vzťah z darovania a obdarovaný je povinný vydať mu predmet daru. Právo domáhať sa vrátenia daru je teda osobitným právom darcu. Z dokazovania nevyplývalo, žeby žalobcovia žiadali od obdarovanej vrátiť dar ešte pred podaním žaloby. Domáhali sa od nej pravidelného splácania úveru, ktorý za ňu uhrádzajú oni, a preto súd má zato, že žalovaná sa o vôli žalobcov vrátiť im dar dozvedela až prevzatím žalobného návrhu.

Z vykonaného dokazovania súd vzal za preukázané, že v danom prípade žalobcovia neunesli dôkazné bremeno svojho tvrdenia, žeby žalovaná sa správala takým spôsobom voči ním, alebo členom ich rodiny, ktorým by hrubo porušovala dobré mravy tak, ako to mal na mysli zákonodarca pri ustanovení § 630 Občianskeho zákonníka. Z výkladu predmetného zákonného ustanovenia vyplýva, že predpokladom úspešného uplatňovania práva darcu je veľký nevďak zo strany obdarovaného, prejavujúci sa v takom jeho správaní, ktoré možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Má ísť o porušenie značnej intenzity, alebo o porušovanie sústavné, ktoré však v dôsledku svojho trvania, priebehu a pôsobenia na darcu, alebo členov jeho rodiny nadobudne povahu hrubého porušenia dobrých mravov. Takýmto kvalifikovaným porušením dobrých mravov je napríklad fyzické násilie, hrubé urážky, neposkytnutie potrebnej pomoci, pričom k uvedenému správaniu môže dôjsť v akomkoľvek časovom odstupe od uzavretia darovacej zmluvy. V prípade zániku darovania ako jednostranného právneho úkonu, obdarovaný je povinný vrátiť darcovi všetko, čo od neho na základe darovacej zmluvy prijal. Ak predmet daru už nemá, musí poskytnúť darcovi peňažnú náhradu podľa zásad o bezdôvodnom obohatení.

Z náležitého zistenia skutkového stavu v danej veci súd vzal za preukázané, že žalobcovia si nesprávne a absolútne nelogicky vysvetľujú predmetné zákonné ustanovenie o inštitúte vrátenia daru. Z dokazovania vyplynulo, že žalovaná po smrti manžela zdedila nielen rodinný dom zapísaný na LV č. XXX, ktorý v polovici prevzala ako dar od žalobcov, ale aj pohľadávku, a to v celosti, ktorá na ňu prešla titulom nesplateného úveru voči Prvej stavebnej sporiteľni, ktorú teraz zrážkami z dôchodku splácajú aj žalobcovia. V takomto prípade nemožno hovoriť o tom, aby žalovaná nejakým spôsobom hrubo porušila dobré mravy voči žalobcom. Práve naopak ona je tak isto právnou nástupkyňou pohľadávky, ktorá je predmetom exekučného konania voči žalovaným v 1. a 2. rade a podľa uznesenia tunajšieho súdu č. k. 1Er 394/2010 boli jej námietky v tomto exekučnom konaní zamietnuté, takže v tomto konaní vystupuje ako povinná v 3. rade a predmetný exekučný titul sa teda vzťahuje aj na ňu. Skutočnosť, že žalobcovia súhlasili s takým postupom, aby dobrovoľne zobrali na seba prevzatie úveru, za ktorý následne potom kúpili dom a ktorý potom podarovali synovi a neveste, nič nemení na tom, že darovacia zmluva je doposiaľ platná a účinná, nakoľko jej platnosť súdne, ani iným spôsobom jej účastníci nenapadli. Je však potrebné pripomenúť, že ako žalobcovia, tak aj ich toho času už nebohý syn a žalovaná postupovali pri preberaní úveru a následných právnych úkonoch s úmyslom obísť zákonné právne predpisy, už len z toho dôvodu, že žalobcovia nevyužili úver Prvej stavebnej sporiteľni na účel, na ktorý im bol poskytnutý. Tento postup z ich strany bol nezákonný a následok, ktorý teraz pre žalobcov exekučným konaním vznikol, musia žalobcovia niesť sami. Konanie žalobcov vo vzťahu k Prvej stavebnej sporiteľni bolo vlastne špekulatívne, avšak takéto konanie nie je dôvodom na vrátenie predmetného daru.

Ako už bolo vyššie popísané, žalovaná, teda obdarovaná sa v žiadnom prípade nespráva tak, aby súd mohol jej konanie hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Po smrti manžela sa snažila aj napriek jej zlej finančnej situácii (čo preukázala dôkaznými listinami - potvrdením Sociálnej poisťovne a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi o poskytovaní dávky v hmotnej núdzi) čiastočne uhrádzať pôvodne dohodnuté splátky žalobcom, o čom súdu predložila písomné dôkazy. Skutočnosť, že pre nesolventnosť tieto splátky neuhrádza, nie je dôvodom na vrátenie daru. Do ťažkej finančnej situácie sa dostala smrťou manžela, teda syna žalobcov, teda tento stav ona úmyselne nezavinila. V predmetnom rodinnom dome býva s dvomi dcérami a zaťom a s jednou maloletou vnučkou. Je to jej jediná forma bývania. Žalobcovia majú svoj vlastný rodinný dom vo Š..

Na základe takto zisteného skutkového stavu, po náležitom preukázaní, že na strane žalovanej nebolo zistené také konanie, ktorým by hrubo porušovala dobré mravy voči žalobcom, alebo príslušníkom ich rodiny, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal, nakoľko žalovaná, ktorá mala v konaní úspech, náhradu trov konania od žalobcov nepožadovala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach do 15 dní od jeho doručenia v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Zb., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.